

„Svetlo svieti v tme, ale tma Ho nepohltila“(J 1,5)

Svetlo Pravoslávia

SPOLOČENSKO -DUCHOVNÝ OBČASNÍK

pre stredné Slovensko

číslo 12

Drahí bratia a sestry v Christu,

12. číslo Svetla Pravoslávia je v tomto roku posledné a preto som veľmi rozmýšľala, čo by v ňom nemalo chýbať. Po zreých úvahách som doň zaradila také duchovné články, ktoré by mali byť pre nás všetkých návodom, akými naštartovaním, ako máme žiť, ako sa máme orientovať v tomto uponáhľanom a chaotickom svete, kde si už človek nevie nájsť čas na modlitbu, na samotný rozhovor s Bohom...

O to, aby sme duchovne nerástli, aby sme zakopali svoje talenty hlboko do čiernej zeme, o to sa pokúša diabol. Určite to poznáte, diabol nám začne nahovárať, aby sme sa nemodlili, že to nemá význam, a keď sa už konečne prinútime k modlitbe, zrazu máme veľa nápadov, ktoré by sme mohli v našom živote

zrealizovať. A modlitba zase len a len ustupuje do úzadia a naše myšlienky sú zase svetské, nepodstatné pre našu spásu...

*Ale i napriek tomu nezúfajme, presne to chce diabol, chce nás odradiť. Človeka, ktorého diabol prestane pokúšať, toho má v hrsti! Raz som čítala príbeh, ako jeden stavec, ktorý mal dar vidieť démonov a anjelov, videl démona. Ten sedel na moste a hompáľal nohami. Dotyčný sa ho spýtal, prečo nič nerobí a on mu povedal, že už ani nemusí nikoho pokúšať, že ľudia robia všetko za neho. Nedopadnime tak aj my, majme vždy na pamäti, že keby nebolo pokušenia, nebolo by ani spásy. **Víťazstvo bez nepriateľa neexistuje!***

V tomto čísle si okrem iného prečítate článok o novom mučeníkovi Pravoslávnej Cirkvi - o vojakovi Jevgenijovi, ktorý bol tri mesiace trýznený a na to neľudsky zavraždený. Akú musel mať silnú vieru tento mladý človek, keď si nezvesil svoj kríž z hrude, keď nezaprel nášho Spasiteľa Isusa Christa! Z obyčajného ruského vojaka sa stal vojak za Christa, ktorý sa do Christa obrnil a zvíťazi nad nepriateľom. Síce stratil tento dočasný život, ale získal tisícnásobne viac, získal Nebeské Kráľovstvo... Želám si, aby bola naša viera taká silná, ako bola jeho.

S láskou v Christu Jana

Nový mučeník za Christa

V noci z 13. na 14. februára 1996 slúžil vtedy 18-ročný vojak Jevgenij Rodionov spolu s tromi mláďencami na čečensko-ingušskej hranici na životne dôležitej ceste, ktorú často využívali i banditi. Ich stanovisko nebolo nijako opevnené. Jednotka tam bola presunutá len pred mesiacom. Keď sa ku stanovisku prihnala sanitka rýchlej pomoci, mladí vojaci zrejme netušili, že je plná po zuby ozbrojených banditov. Chlapci boli zajatí. Začalo kruté trojmesačné zajatie, na ktorého konci bola neľudská vražda. Za prítomnosti predstaviteľov OBSE neskôr vypovedal jeden z banditov, ako všetko prebiehalo. Jevgenij mal na krku krížik, ktorý nikdy neodkladal a práve to vzbudzovalo veľkú zúrivosť väzňateľov. Nútili ho, aby si dal krížik dole – tzn. zriekol sa Christa. Každý deň mu hovorili: „Môžeš žiť, ak si dáš krížik dole, prijmi našu vieru a všetko trápenie skončí.“ Ani v nie devätnástich rokoch, bez rodičov, bez veliteľov sa chlapec musí sám rozhodnúť....

Bol prehováraný, potom trýznený, ponižovaný. Za neochvejné odmietnutie dať si dole svoj krížik, bol nakoniec 23. mája 1996, v deň svojich narodenín, ktorý pripadal na deň pravoslávneho sviatku Nanebovstúpenia Pána, zvláštne krutým spôsobom zavraždený. Spolu s ním odmietli prijať mohamedánstvo a zaprieť svoju vieru ešte traja vojaci: Igor, Andrej a Alexander. Boli tiež umučení. Zdalo by sa, že stačilo málo – zvesiť krížik. Svedectvá z iných podobných miest ale popisujú i takéto situácie. Raz dvaja vojaci nevydržali. Povedali si: „Môžeme zaprieť tu v zajatí a po návrate domov...“ To je ale len prvý krok. Druhý krok – prinútili ich zastreliť ostatných zajatcov. Skutočne ich zastreli. Pred televíznou kamerou sa potom jeden z nich zriekol matky a už len dodal: „Už nemám matku – len Alaha.“

Ljubov Vasiljevna Rodionova, Jevgenijova matka prešla všetkými stupňami pekelných múk. Aby získala synove telo, zaplatila čečenským poľným veliteľom ohromné peniaze. 23. októbra 1996 boli telá všetkých štyroch exhumované. Jevgenijovu hlavu matke vrátili za ďalšie peniaze 6. novembra v deň sviatku ikony Presvätej Bohorodičky „Všetkých trpiacich Radost’.“

Matka previezla telo do vlasti 20. novembra 1996 v deň pamiatky mučeníkov Melitýnskych. Tí boli vojaci kresťania Rímskej armády. Za odmietnutie zriecť sa Christa boli sťatí. Jeden z týchto troch vojakov nosil meno Jevgenij.

Jevgenij Rodionov bol pochovaný pri chráme Nanebovstúpenia Pána v obci Satino-Ruskej v Moskovskej oblasti.

V lete 1999 pri nálete na ruskú pohraničnú hliadku bol zabitý brat Chojchorojeva, vraha Jevgenija, presne na tom mieste, kde bol zajatý Jevgenij spolu s tromi vojakmi. Na jeseň prišla správa o smrti samotného Chojchorojeva 23. augusta 1999 (presne tri roky a tri mesiace po smrti Jevgenija) bol zabitý spolu so svojimi kumpánmi v bitke medzi čečenskými banditmi v Groznom.

Na Jevgenijovom hrobe stojí dvojmetrový kríž, horí lampada. Peniaze na kríž venovali dobrí ľudia. Keď ho stavali, prišlo mnoho ľudí. Pani Rodoniová sa tomu veľmi divila: „Prečo títo ľudia prišli? Žeňa predsa nebol žiaden hrdina, ako je obecne chápané. Nevykonal žiadne mimoriadne činy. Sám si dobrovoľne vybral smrť. Náhle prichádzajú ľudia k hrobu, klaňajú sa a hovoria, že nie pre Žeňu, ale pre nich samotných to má význam... Jedna žena prišla z ohromnej diaľky, aby sa tu poklonila, pretože ich vlastný syn padol v Čečensku. V deň sviatku, 23. mája, sa tu zhromaždilo mnoho kňazov. Prišiel sa pokloniť i veterán Veľkej vlasteneckej vojny. Zložil svoje vyznamenanie „Za odvahu“ a položil ho na hrob.“

Čo dnes dáva silu matke mučeníka Jevgenija žiť ďalej? Sama o tom hovorí: „Áno, je pre mňa ťažké, že syn zahynul. Ale to, že sa prejavil ako skutočný syn svojej vlasti, nezriekol sa Christa, pravoslávnej viery, ma utešuje... Neviem, čo by som prežívala, keby sa rozhodol inak“. O. Dimitrij Dudko tomu dodáva: „Jevgenij Rodoniov bol zavraždený, ale nie zabitý. Naveky bude žiť v Kráľovstve Nebeskom. Preto nemusíme trúchliť. Poďakujme jeho matke a poprajme jej zdravie a mnoho síl niest' kríž. Kríž ťažký, ale spasiteľný. Ním zvíťazíme.

Nesmieme hľadať ľudskú útechu, ale Božiu. (starec Paisij)

ŽIVOT KREŠŤANA

Krešťanský život nie je len neustály zápas, ale je trvalá cesta podľa Božej vôle. Veriaci je každý deň volaný podriadiť sa a prispôbiť svoju vôľu Božej vôli.

*Telo veriaceho je chrám Svätého Ducha:
„Či neviete, že ste Boží chrám a Boží Duch prebýva vo vás?“*

Veriaci nemôže použiť svoje telo ako prostriedok na hriech. Veriaci sa teraz zdržiava smilstva, cudzoložstva a každého telesného hriechu, ktorý znečisťuje Boží chrám, ktorým je jeho telo.

Jazyk, ktorý je údom tela, nemôže byť teraz použitý na lož, ohováranie, rúhanie a toľké ďalšie hriechy, ktoré sa vykonávajú jazykom. Veriaci nemôže použiť svoje oči, uši ako nádoby na nečistotu a hanebnosť. Ruky a nohy veriaceho sú čisté od nepravosti, krádeže a krivdy. Omnoho viac veriaci udržiava čistý svoj rozum a myšlienky od hriešnych túžob. Jeho telo teraz patrí Bohu a prináša Mu duchovné obete.

„Prosím vás, bratia, pre Božie milosrdenstvo, aby ste svoje telá dávali v živú, svätú, Bohu l'úbeznú obeť, ako svoju rozumnú bohoslužbu“

Mnohí krešťania fajčia a myslia si, že fajčenie nie je zlo. Zabúdajú však na jednu vec, že fajčenie sa stalo vášňou a teraz sa jej nemôžu zbaviť. Každá vášeň, ktorá nad nami víťazí a zotročuje nás, je hriech a len to odhaľuje, ako veriaci má prosieť o Božiu blahodat', aby sa od nich oslobodil.

Mnohí krešťania, hoci hovoria, že veria v Boha, zároveň veria aj v sny, utiekajú sa k mágii, sami nechávajú zo seba robiť médium, veria na šálky, horoskopy a toľké ďalšie démonské veci, z čoho je zrejmé, že sa ešte nerozišli s modlami.

Mnohí krešťania nahradili požehnaný ikonostas so zapálenou lampadou za iný ikonostas - televízor.

Televízor sa stal učiteľom a vodcom rodiny. Malí aj veľkí, muži, ženy aj deti, všetci celé hodiny venujeme televíznym programom. Nemáme čas na modlitbu, na chodenie do chrámu. Svoj čas venujeme televízoru.

Diablovi sa podarilo vnieť do našej mysle všetku prostitúciu a nečistotu spoločnosti. Vraždy, znásilnenia, drogy, centrá zvrátenosti, smilstvá, homosexualita a toľko iných parazitov je každodennou potravou tých, ktorí sledujú televízor.

Všetko toto tolerujeme s ľahostajnosťou a nechávame naše deti a mladých, aby boli kŕmení týmto jedom televízie, ktorý ľahko preniká do srdca.

Čo máme robiť? Musíme robiť to, čo by sme robili, ak by do nášho domu vošiel had.

Mnohí kresťania neprichádzajú do chrámu, nespovedajú sa, nepristupujú k sv. Prijímaniu. Cirkev ich vidí len na sviatky Christovho narodenia a Paschy. Väčšina z kresťanov sú kresťanmi sobášov, krstov a pohrebov. Len vtedy nás Cirkev vidí.

Mnohí ďalší sa nazývajú kresťanmi a patria do spoločenstva slobodomurárov, rotorov, laionsov a toľkých ďalších paranáboženských organizácií, ktoré oddávajú človeka od Boha. Vetvou slobodomurárstva sú skauti, ktorí predovšetkým u mladých kultivujú duch fyziolatrie ako duch pravoslávia.

Božie slovo nám hovorí, že kresťan sa na tom všetkom nemôže zúčastňovať. „Nechcem, aby ste boli spoločníkmi démonov. Nemôžete piť kalich Pánov a kalich démonov. Nemôžete byť účastníkmi na stole Pánovom a na stole démonov“

Veci sú úplne jasné: kresťan sa od toho všetkého dištancuje, ak sa chce páčiť Bohu.

Kresťan je nekompromisný v otázkach viery a života.

Kresťan je človekom lásky, miluje všetkých, odpúšťa všetkým. Láska je najzákladnejším znakom kresťana. Odpúšťa dokonca aj svojim nepriateľom. Nemôžeš sa nazývať kresťanom, ak neodpustiš tým, ktorí ti uškodili.

Pán povedal:

„Lebo ak budete milovať tých, ktorí vás milujú, akú odmenu dostanete? Či to isté nerobia aj mýtnici?“

Nevyhováraj sa, že zlo, ktoré ti urobili, je veľmi veľké.

Pomysli si, čo ti ponúka Spasiteľ. Odpúšťa ti tvoje hriechy a daruje ti večné kráľovstvo.

Život veriaceho je životom viery a sebazapierania. Miluje Boha i ľudí, neustupuje, neprispôsobuje sa zlu, naopak, dáva prednosť zomrieť, ak bude potrebné, akoby mal porušiť Božiu vôľu.

Kázeň

Vo imja Otca i Syna i Svjataho Ducha!

Drahí bratia a sestry v Christu!

Dnešné Evanjelium nás nabáda k tomu, aby sme sa nad sebou všetci bez rozdielu zamysleli, vstúpili si do svedomia a spytovali si

svoje hriechy. Kajáme sa? Prichádzame do Božieho chrámu vždy, alebo len vtedy, keď sa nám chce? Spovedáme sa? A ak sa spovedáme, nie sú naše spovede len čisto formálne? Boh chce, aby sme sa snažili byť dokonalí, tak ako je dokonalý On Sám. Boh od nás chce, aby sme slúžili len Jemu, lebo sa nedá slúžiť aj Jemu, aj mamone. Buď jedného budeme nenávidieť a druhého milovať, alebo jedného sa budeme pridržať a druhým pohrdneme. Boh od nás vyžaduje, aby sme aj v radosti aj v zármutku, za každých okolností na Neho pamätali a vyznávali Ho. Boh chce, aby sme Ho hľadali v každej situácii a v každom stave, aby sme sa k nemu približovali dušou, cítili na sebe Jeho otcovskú ruku a duchovne rástli.

Položme si ruku na srdce, kto z nás by bol schopný dnes predstúpiť pred Božiu tvár? Nemyslíme si v duchu, že máme ešte čas na pokánie, že ešte nejaké tie roky požijeme? No kto z nás pozná hodinu svojej smrti? Nikto! Len Boh vie, kedy si povolá k Sebe každého jedného z nás. My ľudia sme, žiaľ, takí, bojíme sa, čo bude zajtra a zabúdame na slová z Evanjelia, že sám zajtrajšok sa postará o svoj deň. Budujeme si pozemské šťastie a na to večné akosi zabúdame. Ale prečo? Veď nie je nič drahšieho a svätejšieho než Kráľovstvo Božie! **Ak človek vo svojom srdci získal Božie Kráľovstvo, ak žije s Christom v srdci, vtedy aj hoci nemá nijaké pozemské šťastie, má všetko. No ak nenašiel Kráľovstvo Božie, hoci by mal nesmierne pozemské šťastie, nemá nič!**

Preto Spasiteľ raz povedal: „Bohatý ťažko vojde do nebeského Kráľovstva.“ (Mt 19, 23). Ťažko preto, lebo začal svoj život nie hľadaním Božieho Kráľovstva, ale honbou za pozemským šťastím. Akou cestou išli všetci kresťania pred nami, takou cestou musíme ísť aj my. V tom je hľadanie Kráľovstva Božieho a jeho spravodlivosti. Oslobodiť sa od hriechu a stúpať po stupňoch cností do Christovho Kráľovstva.

Dnes sme tiež počuli krásne slová, že sviecou tela je oko. Ak sú naše oči čisté, celé naše telo je čisté a my sme svetlom. Ale ak naše oči sú skazené, celé naše telo je skazené a my sme tmou. Ako máme tieto slová chápať? Človek, i keď si to niekedy, žiaľ, neuvedomuje, nehreší len slovami a skutkami, ale aj svojimi zmyslami. Buď sa na zlé pozerá, alebo zlé počúva a tak sa hriechy postupne dostávajú do jeho srdca, kde sa rýchlo zakorenia. Svätí otcovia sa preto väčšinou pozerali na zem a nevšímali si iných ľudí. Ich oči boli čisté ako sklo a jasné ako nebo. Riadili sa heslom: „**Nevšímaj si, čo iní robia a prečo to robia.**“ A tak nepadli do pokušenia. Snažme sa aj my, nepozerať na zlé a nepokúšať Boha, aby sme sa nestali tmou. A ak niečo zlé uvidíme, rýchlo odvráťme zrak, aby to zlé neprešlo do nášho srdca.

Buďme svetlom, majme vo svojom srdci Christa a vyznávajme Ho nielen našimi slovami, ale predovšetkým naším životom.

Drahí bratia a sestry v Christu, nech je dnešné Evanjelium pre nás všetkých výstrahou a poučením a zároveň nech nás neustále nabáda k aktívnemu kresťanskému životu. V tom nám Boh pomáhaj po všetky dni nášho života! Amiň!

Christos posredi nas!

diakon o. Ján

Úvahy o manželstve

Cesta k šťastnému manželstvu

Manželstvo je Boží rad a ustanovenie. Jeho určením je zachovávanie ľudského pokolenia, obohatenie a skrášlenie ľudského života; predovšetkým je ale jednou z ciest získavania večnej spásy. Boh povedal: Nie je dobré byť človeku samému. Učiním mu pomoc, ktorá by pri ňom bola.

Prichádza doba v živote človeka, keď sa obzerá po trvalom a vrúcnom a celoživotnom obecenstve s milovanou osobou, po spojení v manželstve. Všetky Božie rady, buď v prírode, alebo vo vesmíre, majú svoje zvláštne zákony, podmienky a predpoklady. Tak je to i v manželstve. I ono je podriadené Božej správe a kontrole, Božím požiadavkám a podmienkam. Kto ich zachováva, dožije sa požehnaného blaženstva, ktoré Boh človeku v manželstve pripravil a poskytuje. Tento článok chce mladým ľuďom poslúžiť určitými radami, ktoré by pomohli, aby uzavreli manželstvo požehnaným spôsobom.

1.) Neponáhľaj sa s uzavretím manželstva. Váž si dobu čakania! Neurýchli sa!

Neboj sa, že zmeškáš svoju príležitosť. Stačí jeden chybný krok a človek si môže pokaziť celý svoj život. Písmo hovorí: Kto verí, neurýchli sa! Mladý, krstom znovuzrodený človek má Pánovi úplne dôverovať, že ho dobre vedie a čo mu pripraví, že bude pre neho tým najlepším.

Je pravda, že nie každého musí Pán viesť do manželstva. Sú veriaci, ktorých Pán vedie ako sv. Apoštola Pavla v stave slobodnom (alebo vdovskom). Pán Isus hovorí o takýchto slobodných: Lebo sú ľudia neschopní manželstva od života matky a sú, ktorých ľudia urobili takými a sú, ktorí sa sami urobili takými pre Kráľovstvo nebeské. Kto to môže pochopiť, nech pochopí. Pán dá určite takým ľuďom

vystrojenie, aby mohli žiť zdržanlivo, a aby Mu boli oddaní až do smrti. Čím sú dnes manželstvá, ktoré sú uzavreté z nedočkavosti a z uponáhľania, bez náležitej rozvahy? Často sú snúbenci veľmi nezrelí. Nejde len o vyspelosť telesnú, ale skôr o duševnú, charakterovú zrelosť. Adam a Eva neboli deťmi, ale mužom a ženou. Manželstvo totiž prináša celú radu ťažkých úloh, skúšok, záväzkov, zmien, rozhodovania a problémov, či sa už jedná o otázku existenčnú, bytovú, výchovu detí, zvýšenú zodpovednosť za zverené životy a tak ďalej. To všetko vyžaduje vnútornú vyspelosť, náboženské založenie, duchovnú premenu srdca – náležitú pripravenosť do života.

Mladý človek, ktorý chce vstúpiť do manželstva, by sa mal modliť, poprípade sa i postiť, aby mu Pán sám pripravil za partnera ženu či muža, ktorý sa k nemu, alebo k nej bude hodiť. Lebo ani dvaja veriaci ľudia sa nemusia vždy povahovo či inak k sebe hodiť. Pán sám pozná najlepšie srdce každého človeka. Len jemu dôverujme! Je veľkou chybou, že mnoho mladých ľudí, žiaľ, i veriacich, sa nechávajú v prvom rade upútať zovňajškom, postavením, dokonca i majetkom svojho partnera či partnerky. To všetko je satanova pasca. Preto nie je divu, že niekde i vo veriacom manželstve to nevypadá tak, ako by si to náš pán prial, nie je tam vidieť posvätený život. Býva to vždy ovocie neposlušnosti.

2.) Varuj sa ľahkomyselných známostí. Veľkú vinu na ľahkomyselných známostiach majú tanečné zábavy – návnady nepriateľa duší. Spravidla sa tam pijú alkoholické nápoje. Človek pod vplyvom alkoholu stráca nad sebou kontrolu, prebúdajú sa v ňom nízke vášne a často človek klesá pod úroveň zvierat! Dievka pod vplyvom alkoholu sa stáva hračkou ľahkomyselného mladíka, alebo mladík sa môže stať obeťou mravne skazenej a vypočítavej ženy. Čo je to za manželstvo, ktoré sa uzaviera preto, že sa dvaja musia brať? Také manželstvo často nemá dlhodobé trvanie. Aký smutný pohľad je na mládež, ktorá je v dobe duševného a telesného dospievania ponechaná ulici, klubom, diskotékam, reštauráciám a pochybným partiám... Tiež je potreba byť bdely, aby sa televízia, video, kino, divadlo, vyesedávanie v kaviarňach nestalo prekážkou duchovného života... Šport a telesné cvičenie môžu byť zdravé, ale ich nadmiera môže byť škodlivá veriacemu človeku. Nič sa nesmie stať modlou! Ak niekoho niečo zväzuje, i keď sa to môže zdať ušľachtilé, kradne mu to čas, ktorý by mohol venovať čítaniu Božieho slova, návšteve zhromaždenia veriacich v chráme, modlitbe. Mladý človek je v nebezpečí, veď satan sa usiluje ovládnuť jeho dušu! Rôzne zábavy, striedania chvíľkových obveselení a honba za stále ďalšími a ďalšími rozptýleniami veľakrát vezmú mladému človeku možnosť vnútorne sa stíšiť, uvažovať a sústrediť sa na uvažovanie o pravých hodnotách a zmysle života. To všetko sú dôležité činitele pri tvorení charakteru mladého človeka. Vidíme tu jedinečnú úlohu kresťanského združenia mládeže a kresťanského zhromaždenia veriacich v chráme. Jediná pomoc, ktorá môže mladého človeka uchrániť od mravnej skazenosti v tomto svete a od jeho nástrah, je obrátiť sa včas k Pánovi Isusovi Christovi, odovzdať Mu svoje srdce a svoj život, svoju budúcnosť, vierou prijať

Ducha Svätého a riadiť sa poslušne Jeho pokynmi. Pán Isus môže dať čisté srdce. Môže zachovať mladého človeka čistého uprostred sveta, ktorý ako hovorí Písmo, celý v zle leží... Svet nikdy nerešpektuje Božie Zákony, žije v neviere a duchovnej tme. Prestupuje Božie prikázania. Za krádeže a podvody, klamstvá a vierolomnosť sa vôbec nehanbí; smilstvo a cudzoložstvo, dokonca i prostitúcia a homosexualita sa ospravedlňuje, a tak by sme mohli pokračovať ešte ďalej. Vraždy nenarodených, nevinných detí mnohými ľuďmi už neotrasú, stávajú sa zvykom. Kam teda spejeme, kam speje svet? I príroda plače, ako je v mnohom zničená. Človek ju skazil...

Zvrátený pomer muža a ženy sa často stáva terčom nechutných vtipov, námetom k románom, televíznym, divadelným alebo filmovým komédiám a pod. (I tzv. krásna literatúra je nezriedka plná nečistoty a čítanie takých kníh postupne ničí dušu.) Deti si často nevážia svojich rodičov a pre mnohých rodičov je dieťa modlou, a pre iných naopak zase príťažou.

3. Pre veriacich ľudí v otázke dôvernej známosti platia Božie prikázania. Neľahajte sa s neveriacimi! Sväté Písmo hovorí: Aké je spojenie svetla s tmou a Božieho chrámu s modlami?

Preto veriaci človek má uzavierať sobáš len s rovnako veriacim partnerom!. Neposlúchnutie tohto Božieho prikázania priviedlo už nejedného veriaceho človeka do nešťastného manželstva. I to býva satanova pasca, ktorá šepká, že sa partner či partnerka môže v manželstve obrátiť (iste, sú i výnimky, ale na to sa nedá spoliehať). Svätý apoštol Pavol hovorí a varuje: Či vieš, žena, že získaš pre svoju vieru svojho muža, alebo ty, muž, svoju ženu? Čo je to do manželstva, keď si muž a žena nemôžu spolu kľaknúť, otvoriť si Sväté Písmo, vzájomne sa duchovne vzdelávať, podporovať a spoločne viesť deti k Bohu? Aké je to manželské zjednotenie, keď manžel s manželkou nemôžu ísť spolu v nedeľu do chrámu a spoločne prijímať sväté Tajiny, a tak dávať príklad svojim deťom? Byť mužom a ženou, otcom a matkou, je vznešená Božia pocta! Vychovávať deti správne, viesť príkladný rodinný život – aká je to posvätná úloha! To je predpoklad, že manželia sú nábožensky vyspelí, uvedomelí, duchovne zmýšľajúci, charakterovo pevní, naplnení a vedení Božím Duchom. Aká je to smutná skutočnosť, aké nešťastie pre nastávajúce generácie, že dnes ľudia uzavierajú manželstvo hocijako, bez Božieho ideálu, v srdci nepevní, neduchovní. Ako nesmierne záleží na duchovnej a mravnej výchove nastávajúcich manželov! Bez mravnej a duchovnej výchovy nemôže byť ani správna sexuálna výchova, ani správny vzťah medzi dievčaťom a chlapcom, medzi snúbencami, medzi mužom a ženou.

4. Predpokladom šťastného manželstva je čistý vzťah snúbencov pred svadbou. Zasnúbenie nie je dovolenkou k porušeniu mravnej čistoty, k nepatričným dôvernostiam alebo k spoločnému bývaniu. V tomto smere musí byť veriaci človek bdely, nanajvýš úctivý, voči hriechu nezhovievavý, žijúci v úplnej pohlavnej zdržanlivosti až do svadby. Dbá na Božie prikázanie, ktoré hovorí: Nezosmilniš! Bojuje i proti každej zlej myšlienke s urputnou

tvrdosťou. Zdržanlivosť a sebazaprenie sú posilnené modlitbami. Niekedy i pôstom so stálym pamätaním na Pána. Obaja snúbenci si majú tiež spolu kľakať k modlitbám a spoločne prosiť Boha o radu a požehnanie pre nastávajúci vstup do manželstva. Je tiež dobré spoločne sa vzdelávať vo Svätom Písme, rozprávať si skúsenosti s Bohom, ktoré obohacujú duchovný život snúbencov.

5. Ani na praktickú stránku by sa nemalo zabúdať. Dievča by pred manželstvom malo vedieť variť aspoň jednoduché jedlá. Obidvaja snúbenci by si mali prečítať knihu o manželstve napísanú zo zdravotného hľadiska a knihu o starostlivosti o deti. Pretože tieto knihy väčšinou nepíšu veriaci lekári vedení Svätým Duchom, musia mať veriaci ľudia k niektorým veciam výhrady (nech neváhajú poradiť sa s kňazom pri svedení). Ale ak budú mať snúbenci Božiu bázeň. Boh im Sám ukáže, čo je v týchto zdravotných príručkách proti Božiemu zákonu a Jeho svätej vôli. Preto je veľmi potrebné sa v manželstve nechať viesť Božím Duchom.

Skutočne veriaci snúbenci považujú manželstvo za zväzok na celý život, teda za nerozlučiteľný. Veriaci manželia prijímajú svoje deti ako Boží dar. Ako hovorí Ján Amos Komenský – ako zverené im poklady od Pána. Boh formuje detské telíčko už v lone matky. Žalmista hovorí: Tvoje ruky ma stvorili a učinili ma. Daj mi rozum, aby som sa naučil Tvojim prikázaniam. Kto tento nenarodený život usmrť, alebo si usmrtiť dá, dopustí sa hriechu proti Božiemu prikázaniu: Nezabiješ!

Ak by sa diabol kajal, ako by sa Boh radoval.(starec Paisij)

Napísali ste nám...

Naša doba – to je „láska a priateľstvo“

Je zvláštnosťou našej doby, ako neustále a všade, či už na verejnosti, v domácnostiach, v kostoloch a hlavne v médiách – tlačových alebo elektronických – znie vznešené slovo láska. Láska materská, otcovská, láska

k rodičom, bratom či sestrám, k blíznym, k vlasti a asi v poslednom rade aj láska k Bohu. Veríme vôbec v Boha?

Ďalším zo vznešene znejúcich slov je slovo priateľstvo, ktorého obsah v dnešnej „humanistickej“ dobe len málokto chápe ako potrebu pomáhať v núdzi. Pomáhať nielen najbližším, ale hlavne tým, od ktorých môžeme len ťažko čakať nejakou odmenou prejavenu vďaku. Priateľstvo skôr chápeme ako „padnutie si do oka“ a „ladenie si do nôty“ pri rôznych zábavách, stretnutiach či posedeniach, kde nehrozí žiadne „pomôž, prosím Ťa“, ale kde sa každý stará výhradne o to, ako najlepšie zabaviť seba a okolitú spoločnosť bez nejakých záväzkov, ktoré by nebodaj mohli vrhnúť tieň na náš spokojný „kúlový“ a bezproblémový život.

Z historických súvislostí vieme, že snaha poľudštiť ľudstvo, teda ho humanizovať, je stará ako ono samo a po páde prvých ľudí – Adama a Evy – sa o to snaží hlavne náš nebeský Otec, Ktorého konečným cieľom je nielen humanizácia, ale priamo zboštenie ľudstva, čo má bez Boha tendenciu kráčať práve smerom k sekularizovanému humanizmu, kde už Boh ani jeho večný plán spásy miesto nemá! A tak láska a priateľstvo – ktorými je práve Boh – sa stávajú povrchnými a hlavne zisťovacími. Hovoríme o priateľstve a láske. Ale paradoxne práve v dobe humanizmu sa stávajú odludštenými a akoby na diaľku, lebo z lásky k blížnemu konáme, napríklad, rôzne zbierky – hlavne finančné – ktorých výnosy sa nie vždy dostanú k adresátovi. To už nás ale netrápi. My sme si povinnosti, vyplývajúce z nášho chápania lásky a priateľstva, splnili a tak spokojne zaspávame ako spolu-spasitelia sveta!

Chválim sa aké nespočetné množstvo priateľov máme. Ale sú to naozaj naši priatelia? Uvažujme: pomohli by nám vo veľkej núdzi a zaodeli by nás, keby sme boli nahí? Prichýlili by nás pod svoju strechu, keby sme o ňu prišli? Dali by nám najesť, keby sme boli hladní? Dali by nám napiť, keby sme boli smädní...?

A ako by sme sa zachovali my? Boli by sme ochotní obetovať súkromie kvôli priateľstvu? Navštívili by sme priateľa vo výkone trestu? Rozdelili by sme sa s priateľom (sami veľa nemajúc) o jedlo a zabezpečili by sme mu z vlastných zdrojov základné potreby?

Priateľ je ten, ktorý Ti v núdzi prichádza na pomoc, kráčajúc oproti odchádzajúcim pseudo-priateľom. Ruku na srdce: Ani my, ani naši „priatelia“ by sme pravdepodobne nedokázali priniesť na „oltár“ priateľstva takéto pre nás nepredstaviteľné obete. A to je tiež jeden z dôvodov, prečo aj manželstvo ako inštitucionalizovaný vzťah „zažíva súmrak“. Ľudia nie sú ochotní sa niekomu zo svojho konania zodpovedať. Povieme si: nedám si svoje súkromie, svoj „pohodový, šik, in, lúk a kúl“ spôsob života! Skrátka – nerušte moje kruhy!!!

A tak to už nie je len „súmrak“ manželstva, ale aj „súmrak“ vzťahov. Miesto detí sa členmi rodiny stávajú domáci „miláčikovia“. Mať usporiadaný, právne inštitucionalizovaný manželský život s viacerými deťmi sa stáva nemoderným. Zlý demografický vývoj má za následok stárnutie obyvateľstva a z toho vyplývajúcu zhoršujúcu sa sociálnu situáciu, ktorá sa odráža nielen v narušených vzťahoch medzi vládnucou „elitou“ a ľuďmi zdola, ľuďmi navzájom, kde vládne chamtivosť, závistlivosť a neochota pomôcť bližnému, ale aj zvyšujúcou sa kriminalitou a znižujúcim sa vekom páchatel'ov.

Sme zaneprázdnení „zháňaním“ sa za hmotnými statkami a zabúdame na ľudí okolo seba, na manželku, na vlastné deti, na to, že priateľstvo a lásku treba pestovať, ako kvet ich treba polievať dobrotou, starostlivosťou, všímvosťou a vľúdnyim slovom. Bez toho zahynú ako kvety bez vlahy.

Teda, ak veríme, že svet a zložitý organizmy v ňom, vrátane nás – ľudí, nevznikol nejakým náhodným procesom, že predkom človeka je človek, že sme dielom nášho Boha, Ktorý nás spolu s našou nesmrteľnou dušou stvoril na Svoj obraz a podobu a že všetko, čo stvoril (ako je napísané v knihe Genezis) „bolo dobré“, je isté, že ani zákony Ním vytvorené, tak pre starozákonný, ako aj pre novozákonný ľud, nie sú zlé. Práve naopak, sú dokonalé ako ich Zákonodarca. Učia nás ako žiť v spoločenstve s ľuďmi a celým stvoreným svetom, ako byť dobrým človekom, manželkou, manželom, otcom, synom, bratom, sestrou, matkou a priateľom, ktorý nemyslí len na seba. Ak by sa človek riadil týmito zákonmi danými nám Bohom, čo pre našu pokazenú prirodzenosť nie je vždy ľahké, no prirodzené, láska a priateľstvo by našli svoje naplnenie a neostali by len prázdnyimi slovami, ako je to dnes v našej „humanistickej“ spoločnosti.

Miroslav Oleríny

Modlitba k mučeníkovi Trifonovi

Ó, Svätý Christov mučeník, Trifon, rýchly pomocník každého, kto sa na Teba obracia, a modlí sa pred Tvojím Svätým obrazom, náš rýchly pomocník a orodovník! Teraz i v každom čase vypočuj naše prosby, lebo uctieваме Tvoju Svätú pamiatku, a na každom mieste pros za nás pred Pánom. Svätý mučeník a divotvorca Trifon, posvätený vo veľkých zázrakoch, splňal si Vôľu Pána, nášho Isusa Christa. Predtým, ako si odišiel z tohto dočasného života, modlil si sa za nás ku Stvoriteľovi a dostal si od neho dar: keď niekto, kto je v akejkoľvek núdzi, v nešťastí, v smútku, v duševnej alebo telesnej chorobe, bude vzývať Tvoje Sväté Meno, ten bude zbavený každého zla.

A tak, ako si v meste Rím vyliečil kráľovu dcéru, ktorá bola trýznená diablom, zachráň aj nás od každej pasce po celý čas nášho života, a najviac pros za nás v deň našej

telesnej smrti. Vtedy buď naším pomocníkom, rýchlym vyháňačom zlých duchov a sprievodcom do Nebeského Kráľovstva, kde teraz stojíš v Božom Tróne s ostatnými svätými. Pros Stvoriteľa, aby aj nás urobil hodnými účastníkmi Jeho hostiny, radosti a šťastia, aby sme spolu s Tebou boli hodní chváliť a sláviť Otca, a Syna, a Svätého Ducha, Utešiteľa, teraz i vždycky až na veky vekov. Amen.

Príbehy púštnych otcov

- O abbovi Makariovi hovorili, že si vraj stanovil takúto zásadu: Ak sa na stretnutí s bratmi bude piť víno, kvôli bratom sa napije, ale za každý kalich vína nebude piť jeden deň voľu. Bratia mu teda ponúkali víno, pretože bol čas odpočinku a starec ho s radosťou pil, aby potrápil sám seba. Ale jeho učeník videl, čo sa deje a povedal bratom: „Ach, nedávajte mu víno, inak sa potom bude sám v kélii mučiť!“ Keď sa to bratia dozvedeli, už mu víno neponúkali.
- Abba Makariso Veľký povedal bratom v Skétis, keď rozpúšťal zhromaždenie: „Utekajte, bratia.“ Jeden z otcov sa ho spýtal: „Kam inam ako na túto púšť máme ešte utiecť?“ Abba si položil prst na ústa a povedal: „Pred týmto utekajte.“ A vošiel do svojej kélii, zatvoril dvere a posadil sa.
- Jeden brat sa spýtal abbu Sisoa: „Čo mám robiť? Chodím totiž do chrámu a oni tam často robia agapé a prehovárajú ma, aby som zostal.“ Starec povedal: „To je ťažká vec.“ Spýtal sa teda jeho učeník Abrahám: „Ak sa stane, že tam človek príde v sobotu, alebo v nedeľu a vypije tri kalichy, nie je to veľa?“ Starec mu odpovedal: „Pokiaľ za tým nie je satan, tak to veľa nie je.“
- Keďysi prišiel abba Silván a jeho učeník Zachariáš do jedného kláštora. Tam im dali trochu najesť, než sa vydali na ďalšiu cestu. Keď potom odlišli, našiel jeho učeník na ceste voľu a chcel sa napiť. Abba Silván mu povedal: „Zachariáš, dnes je pôst.“ On ale namietal: „Či sme nejedli, otče?“ Starec odpovedal: „To jedlo bolo skutok lásky, ale my svoj pôst dodržíme, synu.“
- Častokrát hovoril učeník abba Sisojovi: „Abba, pod, najeme sa.“ A on sa vždy pýtal: „Ešte sme nejedli, synu?“ Brat odpovedal: „Nie, otče.“ A starec na to: „Keď sme ešte nejedli, tak niečo prines, najeme sa.“
- Do Skétis niekto doniesol bratom k pitiu mech vína ako prvotinu. Jeden brat sa preto snažil utiecť na strechu, ale tá strecha sa zrútila. Ostatní vybehli von kvôli rachotu a našli spadnutú strechu. Začali tomu bratovi hovoriť: „Dobre ti tak, ty domýšľavec“, ale abba sa ho ujal a povedal: „Nechajte ho, urobil dobre. Ako je Pán živý, túto strechu neopravíme, pokiaľ tu budem, aby sa celý svet dozvedel, že v Skétis spadla strecha pre pohár vína.“

- *Jeden starec ochorel. Pretože nemohol po mnoho dní prijímať potravu, požiadal ho jeho učeník, aby si nechal pripraviť kašu. Urobil ju a priniesol starcovi k jedlu. Ležala tam nádoba s olejom, ktorý páchol a hodil sa len do lampy. Brat sa pomýlil a namiesto medu nalial z neho trochu starcovi do kaše. Starec ochutnal, a nič nepovedal. Zjedol sústo mlčky. Potom na neho brat naliehal, aby zjedol ešte ďalšie. On ho do seba napchal, ale už jesť nechcel. „Skutočne už nemôžem, synu,“ povedal. On ho ale prehováral: „Je to dobré, otče, pozri, i ja si dám s tebou.“ Ochutnal a poznal, čo učinil. Padol na tvár a povedal: „Beda mi, abba, mohol som ťa zabiť. I ty si sa ale dopustil hriechu, lebo si mi nič nepovedal.“ Starec na to: „Synu, netráp sa. Keby Boh chcel, aby som jedol med, bol by si tam dal med.“*

- *Jeden mních stretol rehoľnice a ustúpil im z cesty. Predstavená mu však povedala: „Keby si bol dobrý mních, nevenoval by si nám ako ženám pozornosť.“*
- *Jeden starec povedal: „Nikto nezíska cnosť bez námahy. A keď ju získa, nevydrží ju. Nebeské Kráľovstvo je totiž zaslúbené plačúcim a žízniacim.“*
- *Keďysi, keď bol vyhlásený v Skėtis štyridsaťdňový pôst, prišiel ktorysi brat k jednému veľkému starcovi a oznámil mu: „Abba, sú tu dni pôstu.“ Starec sa ho spýtal: „Aké, synu?“ Brat povedal: „Pôstná doba.“ Potom mu starec odpovedal: „Pozri, synu, už päťdesiat rokov skutočne neviem ani kedy pôst začína, ani kedy končí. Celý ten čas je pre mňa jeden veľký pôst.“*

Nesmieme obviňovať Adama a Evu, pretože oni sa trápili toľké roky na zemi a v ade (pekle) len kvôli jednému previneniu, zatiaľ čo my máme možnosť, aby nám Boh každý deň odpúšťal. Akého ľudomilného Vládcu máme! Boh dopredu vedel, že človek zhreší. Chcel ho však urobiť svojim slobodným dieťaťom. Nechcel ho urobiť otrokom. (starec Paisij)

Geron Paisios Agiorita (+ 1994)

Dôvera v myšlienku je počiatkom prelesti (oklamania)

Začiatkom oklamania je, keď duchovný človek uverí svojej myšlienke. Jeho myseľ sa zatemňuje pýchou a on sa môže dostať do klamu. Nie je možné vyhnúť túto myšlienku, keď sa jej človek sám drží. Ako sa mám s ňou modliť? To je ako, keď niekto drží oheň pri rozbuške

a pritom žiada o pomoc, aby neexplodoval. Never svojej myšlienke, ani keď ti hovorí, že si špatná, ani keď ti hovorí, že si svätá.

Starče, keď sa hnevám, tak som ako rozbúrený potok; nemôžem sa ovládnuť.

- Ako to, že sa nemôžeš ovládnuť?

- Pretože verím svojej myšlienke.

- Á, tak to teda máš svoje krédo, svoje „verím...“, svojej vlastné vyznanie viery!... Vinný je egoizmus. Sama zahod' vnuknutú myšlienku a neprijímaj ju.

-A ako poznám vnuknutú myšlienku?

- Ach, áno, keď ju nepoznáš, vyznaj ju starici a zahod' túto špatnú myšlienku. Počúvaj staricu a urob všetko, čo ti povie.

Začiatkom prelesti (*t.j. oklamania diablom*) je, keď duchovný človek uverí svojej vlastnej myšlienke. Jeho myseľ sa zatemňuje pýchou a on sa môže dostať do klamu. Lepšie, keď sa pomätie, lebo potom bude mať aspoň nejaké ospravedlnenie.

- Starče, nemôže mu pomôcť niekto iný?

- Aby bolo možné pomôcť takému človeku, ktorý sa nachádza v tomto stave, tak i on sám musí pre to niečo urobiť. Dôležité je, aby pochopil, že keď verí myšlienkam, ktoré mu hovoria napr. že je lepší než ostatní, svätý atď., potom to je klam. Ani raketou nie je možné vyhnať takú myšlienku, keď sa jej človek sám drží. Musí sa pokoriť, aby odišla. Občas ma niektorí ľudia prosia, aby som sa modlil za tých, ktorí sa nachádzajú v podobných situáciách. Ako sa mám za nich modliť? Ved' taký človek má v sebe diablovu fajku.; vždy znovu vyletia do vzduchu. To je ako, keď niekto drží oheň pri rozbuške a pritom žiada o pomoc, aby neexplodoval.

- Starče, stala som sa hašterivá.

- Kto to hovorí? Tvoja myšlienka? Sledujem ťa odtiaľ z Agion Oros. Mám všetkých päť pohromade. Nie si hašterivá. No ak veríš svojej myšlienke, tak ťa pokríví. Never svojej myšlienke, ani keď ti hovorí, že si špatná, ani keď ti hovorí, že si svätá.

OZNAM

„S radosťou vám oznamujeme, že v júni tohto roku boli do svätej Pravoslávnej Cirkvi začlenení dvaja noví členovia. Sv. Tajinu Krstu a následne na to sv. Tajinu Myropomazania prijali novonarodení chlapci Maxim Ignacik a o pár dní neskôr aj Juraj Oleríny. Želáme im veľa Božej milosti a lásky, nech sú z nich dobrí pravoslávni kresťania a nech majú z nich radosť nielen rodičia, ale predovšetkým náš Trojjediný Boh.“

Pravoslávna Cirkev oznamuje všetkým, že sväté Liturgie sa v Banskej Bystrici a vo Zvolene konajú striedavo: jednu nedeľu v Banskej Bystrici v náhradných priestoroch v Agentúre sociálnych služieb na Ulici 9. mája č. 74 (bývalé detské jasle) so začiatkom o 9:30 hodine. Ďalšiu nedeľu vo Zvolene v kaplnke zvolenského zámku o 10 hodine. Ďalej vám oznamujeme, že sa vo vojenskej kaplnke vo Zvolene slúžia už aj sviatočné večerne, utrene a sv. Liturgie. Podrobnejšie informácie dostanete na telefónnom čísle: 0903 170 583. Tešíme sa na vašu účasť. Christos medzi nami!

SVETLO PRAVOSLÁVIA – spoločensko – duchovný občasník

Zodpovedná:

Redaktorka: Mgr. Jana Tomášová, Jesenského 16, 974 01 Banská Bystrica, e-mail jankasom@szm.sk